

T.C.
DANIŞTAY
SEKİZİNCİ DAİRE
Esas No : 2014/4425
Karar No : 2018/8584

Davacı : [Redacted]
[Redacted]
[Redacted]

Davacı Yanında Davaya Katılan: Çevre ve Şehircilik Bakanlığı

Davalı : Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Şehir Plancıları Odası

Vekili : Av. Koray CENGİZ
Mustafa Kemal Mh. 2120. Cd. No:6/4 - Söğütözü/ANKARA

Davanın Özeti : Serbest Şehircilik Bürosu olarak faaliyet gösteren davacı şirket tarafından, Şehir Plancıları Odası'nca, [Redacted] mesleki denetim ücreti tahakkuk ettirilmesine ilişkin 28.3.2014 tarih ve [Redacted] sıra nolu tahakkuk fişi ile tahakkuk fişinin dayanağı 29.05.2001 tarih ve 24769 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren "TMMOB Şehir Plancıları Odası Serbest Şehircilik Hizmetleri, Büro Tescil, Mesleki Denetim ve En Az Ücret Yönetmeliği'nin 8., 14. ve 15. maddesinin ilk fıkrası ile 16., 17. ve 18. maddelerinin; davalı idarece meslek mensuplarına yönelik mesleki denetim yapılabilmesini öngören herhangi bir yasal dayanağın bulunmadığı, söz konusu denetlemenin Odanın kuruluş amacını aşacak niteliğe sahip olduğu ileri sürülerek iptali istemidir.

Savunmanın Özeti : 6235 sayılı Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Kanunu uyarınca birlik ve dolayısıyla meslek odası, mühendislik ve mimarlık mesleği mensuplarının müşterek ihtiyaçlarını karşılamak, mesleğin genel menfaatlerine uygun olarak, gelişmesini sağlamak, meslek mensuplarının birbiriyle ve halkla olan münasebetlerinde dürüstlüğü ve güveni hakim kılmak üzere, meslek disiplinini ve ahlakını korumak için gerekli bütün teşebbüsleri yapmakla görevli olduğu, bu yasal çerçevede dava konusu edilen düzenlemelerin mimarların, meslek kurallarına bağlı çalışmalarına yönelik şekli denetimlerden ibaret hukuka uygun düzenlemeler içerdiğinden istemin reddinin gerektiği savunulmaktadır

Danıştay Tetkik Hakimi : Sümeyra ÖZGEN

Düşüncesi : İstemin reddi gerektiği düşünülmektedir.

Danıştay Savcısı : Yakup BAL

T.C.
DANIŞTAY
SEKİZİNCİ DAİRE
Esas No : 2014/4425
Karar No : 2018/8584

Düşüncesi : Dava, serbest şehircilik bürosu olarak faaliyet gösteren davacı şirket tarafından, Şehir Plancıları Odasınca, [REDACTED] mesleki denetim ücreti tahakkuk ettirilmesine ilişkin 28/03/2014 günlü [REDACTED] sıra nolu tahakkuk fişi ile tahakkuk fişinin dayanağı 29/05/2001 günlü, 24769 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren "TMMOB Şehir Plancıları Odası Serbest Şehircilik Hizmetleri, Büro Tescil, Mesleki Denetim ve En Az Ücret Yönetmeliği'nin 8., 14. ve 15. maddesinin ilk fıkrası ile 16., 17. ve 18. maddelerinin iptali istemiyle açılmıştır.

Anayasanın, "Yönetmelikler", başlıklı 124. maddesinde; başbakanlık, bakanlıklar ve kamu tüzelkişilerinin, kendi görev alanlarını ilgilendiren kanunların ve tüzüklerin uygulanmasını sağlamak üzere ve bunlara aykırı olmamak şartıyla yönetmelikler çıkarabileceği, "Kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları" başlıklı 135. maddesinde de; kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları ve üst kuruluşlarının, belli bir mesleğe mensup olanların müşterek ihtiyaçlarını karşılamak, mesleki faaliyetlerini kolaylaştırmak, mesleğin genel menfaatlere uygun olarak gelişmesini sağlamak, meslek mensuplarının birbirleri ve halk ile olan ilişkilerinde dürüstlüğü ve güveni hakim kılmak üzere meslek disiplini ve ahlakını korumak maksadı ile kanunla kurulan ve organları kendi üyeleri tarafından kanunda gösterilen usullere göre yargı gözetimi altında, gizli oyla seçilen kamu tüzel kişilikleri olduğu hükmüne yer verilmiştir.

6235 sayılı Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Kanunu'nun, Birliğin kuruluş amacının düzenlendiği 2. maddesinin (b) bendinde; mühendislik ve mimarlık mesleği mensuplarının, müşterek ihtiyaçlarını karşılamak, mesleki faaliyetlerini kolaylaştırmak, mesleğin genel menfaatlere uygun olarak gelişmesini sağlamak, meslek mensuplarının birbirleriyle ve halk ile olan ilişkilerinde dürüstlüğü ve güveni hakim kılmak üzere meslek disiplini ve ahlakını korumak için gerekli gördüğü bütün teşebbüs ve faaliyetlerde bulunmak; (c) bendinde, meslek ve menfaatleriyle ilgili işlerde resmi makamlarla işbirliği yaparak gerekli yardımlarda ve tekliflerde bulunmak, meslekle ilgili bütün normları, fenni şartnameleri incelemek ve bunlar hakkındaki görüş ve düşünceleri ilgililere bildirmek, Birliğin başlıca kuruluş amaçları arasında sayılmıştır.

Anılan Yasanın 32. maddesinde de "Odaların Gelirleri" sayılmış olup; bu gelirler arasında (c) bendinde "hizmet karşılığı alınan ücretler" e yer verilmiştir.

T.C.
DANIŞTAY
SEKİZİNCİ DAİRE
Esas No : 2014/4425
Karar No : 2018/8584

09/5/2002 günlü, 24769 sayılı ResmiGazete’de yayımlanan Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği ŞehirPlanlama MimarMühendisleri OdasıSerbest ŞehircilikHizmetleri,BüroTescil,MeslekiDenetim veEn Az Ücret Yönetmeliği'nin, dava konusu uyuşmazlığı ilgilendiren "Tanımlar ve Kısaltmalar" başlığı altındaki 4. maddesinin (k) bendinde; Mesleki Denetim Uygulamasının, meslek ve meslektaş hak ve çıkarlarını korumak, geliştirmek, serbest şehircilik hizmetlerinin yetkili meslek adamlarınca yapılmasını sağlamak, eşit rekabet koşullarını oluşturmak, nitelikli, güvenilir ve yüksek teknik özelliklere sahip, Serbest Şehircilik Bürosu tarafından yapılan, tüm Serbest Şehircilik Hizmetinin Yönetmelik ve ekleri çerçevesinde, Oda tarafından incelenmesi, denetlenmesi ve bunların kayıtlarının tutulması işlemini, (p) maddesinde ise; mesleki denetim ücretinin, Serbest Şehircilik Bürosunun Serbest Şehircilik Hizmetlerinin denetimi karşılığı olarak ödediği ücreti ifade ettiği düzenlenmiştir.

"Mesleki Denetim Uygulaması" başlıklı değişik 14. maddesinde; "Serbest Şehircilik Bürosu yaptığı veya yaptırdığı, en az ücretleri belirlenmiş Serbest Şehircilik Hizmeti kapsamındaki her türden proje ve ekleri ile ilgili dokümanları, Odaya vererek Mesleki Denetim Uygulamasından geçirmek ve uygunluk sağlamak zorundadır." kuralına, mesleki denetim uygulaması ilkelerinin belinlenmesine ilişkin 15. maddesinin değişik 1. fıkrasında; "Serbest Şehircilik Hizmeti, bu Yönetmelik ve bu Yönetmeliğe göre düzenlenecek Yönerge, Form, En Az Ücret Tablosu ve benzeri belgeler çerçevesinde incelemeye alınır. Mesleki Denetim Uygulaması, Serbest Şehircilik Hizmetinin bu Yönetmelik hükümlerince kayıt ve tescilini yaptırmış Serbest Şehircilik Bürosu ve Yetkili Serbest Şehircilerce ve En Az Ücret Tablosuna uygun olarak gerçekleştirilip gerçekleştirilmediğine ilişkin olarak yapılır."... kuralına, "Mesleki Denetim Uygulamasının Yapılma Aşaması" başlıklı değişik 16. maddesinde; "Mesleki Denetim Uygulaması, Serbest Şehircilik Hizmetinin onaylanmak üzere ilgili idareye sunulmadan önce yaptırılır.

Yaptıkları Serbest Şehircilik Hizmetini süresi içinde Mesleki Denetim Uygulamasına getirmeyen, Mesleki Denetim Uygulaması aşamasında kasıtlı olarak yanıltıcı bilgi ve belge veren ve bu Yönetmelik doğrultusunda düzenlenecek en az ücret tablosuna uymayan "Serbest Şehircilik Büroları yazılı olarak uyarılırlar. 15 gün içinde eksiklik ve yanlışlık düzeltilmezse Serbest Şehircilik Bürosunun tescilleri üç ay süre ile iptal edilir. Tekrarı halinde her tekrar için iptal süresi ikişer ay uzatılarak uygulanır. Yönetim Kurulu bu durumda Yetkili Serbest Şehirciyi Onur Kuruluna sevk eder." kuralına, "Mesleki Denetim Uygulamasının Onay İçeriği" başlıklı değişik 17. maddesinde,

T.C.
DANIŞTAY
SEKİZİNCİ DAİRE
Esas No : 2014/4425
Karar No : 2018/8584

Serbest Şehircilik Hizmeti kapsamında gerçekleştirilen Mesleki Denetim Uygulaması işlemi görülmüştür ibaresinin, Oda mührü ve yetkili kişinin imzasının dokümanlar üzerinde bulunmasıyla veya Mesleki Denetim Uygulaması yapıldığına ilişkin, bir belge ile belirtilir. Bu işlem, içeriğin denetlenmesi ve onaylanması anlamını taşımaz." kuralına, "Mesleki Denetim Uygulaması Ücretinin Belirlenmesi" başlıklı değişik 18. maddesinde ise; "Serbest şehircilik hizmetlerine yönelik mesleki denetim uygulaması ücretleri, Oda Yönetim Kurulu tarafından her yıl en az bir kez maktu ücretler olarak belirlenerek üyelere internet ortamında duyurulur.

...

Serbest Şehircilik Bürosunun yaptığı Mesleki Denetim Uygulaması kapsamındaki Serbest Şehircilik Hizmetlerini Mesleki Denetim Uygulamasından geçirmediği veya usulsüz geçirdiği saptanırsa, Serbest Şehircilik Bürosundan o işin mesleki denetim ücreti, usulsüzlüğün saptandığı tarihte geçerli olan mesleki denetim ücreti iki ile çarpılarak alınır.

Tahakkuk ettirildiği tarihten sonra süresi içinde ödenmeyen Mesleki Denetim Uygulaması ücretleri yasal gecikme zammı ile birlikte alınır." kuralına yer verilmiştir.

Yukarıda belirtilen 6235 sayılı Yasanın 2. maddesinin (b) bendi uyarınca, meslek odaları, meslek mensuplarının, müşterek ihtiyaçlarını karşılamak, mesleki faaliyetlerini kolaylaştırmak, mesleğin genel menfaatlere uygun olarak gelişmesini sağlamak üzere meslek disiplini ve ahlakını korumak için gerekli gördüğü bir takım kurallar koyma yetkisine sahiptir.

Bu bağlamda, Yasada belirtilen bu amaçlara hizmet etmek üzere, meslek odasınınca meslek mensuplarına yönelik mesleki denetim yapılabilmesi mümkün ise de, bu denetimin, meslek mensubunun sunduğu hizmetin içeriğinin denetlenmesi, yahut meslek mensubunun yeterliliğinin denetlenmesi niteliğinde olmayıp, meslek mensubunca bulundurulması gerekli bazı belge ve bilgilerin bulundurulup bulundurulmadığı, meslek mensubunun Oda üyelik kaydının bulunup bulunmadığı, kısıtlılığının olup olmadığı, bürosunun tescilini yaptıırıp yaptıımadığı gibi mesleki disiplini sağlamaya yönelik şekli bir denetim olarak anlaşılması ve uygulanması gerekmektedir.

Bu durum göz önünde bulundurulduğunda; dava konusu Yönetmeliğin 14. ve 15. maddesinin ilk fıkrası ile 16., 17. maddelerinde hukuka aykırılık bulunmadığı sonucuna varılmaktadır.

Yönetmeliğin dava konusu edilen bir diğer maddesi olan ve yukarıda metnine yer verilen 18.maddesinde de, Odaca yapılacak mesleki denetim karşılığı ücret alınacağı ve alınacak bu ücretin, Oda Yönetim Kurulu tarafından maktu ücret olarak belirleneceği kurala bağlanmış olup; 6235 sayılı

T.C.
DANIŞTAY
SEKİZİNCİ DAİRE
Esas No : 2014/4425
Karar No : 2018/8584

Yasanın yukarıda belirtilen 32. maddesinin (c) bendi göz önüne alındığında, mesleki denetim ücretinin yasal dayanağının bulunduğu kabulü gerekmektedir.

Bu durumda; Odaca yapılacak mesleki denetimin ne şekilde olacağını ve karşılığında mesleki denetim ücreti alınacağını öngören Yönetmeliğin dava konusu maddelerinde ve bu maddelere dayanılarak davacıya mesleki denetim ücreti tahakkuk ettirilmesine yönelik bireysel işlemde hukuka aykırılık bulunmamaktadır.

Açıklanan nedenlerle davanın reddi gerektiği düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Hüküm veren Danıştay Sekizinci Dairesince işin gereği görüşüldü:

Dava, Serbest Şehircilik bürosu olarak faaliyet gösteren davacı şirket tarafından, Şehir Plancıları Odasınınca [REDACTED] mesleki denetim ücreti tahakkuk ettirilmesine ilişkin 28.3.2014 tarih ve [REDACTED] sıra nolu tahakkuk fişi ile bu işleme dayanak olan 29.05.2001 tarih ve 24769 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren "TMMOB Şehir Plancıları Odası Serbest Şehircilik Hizmetleri, Büro Tescil, Mesleki Denetim ve En Az Ücret Yönetmeliği'nin 8., 14. ve 15. maddesinin ilk fıkrası ile 16., 17. ve 18. maddelerinin iptali istemiyle açılmıştır.

Davalı idarenin usule ilişkin itirazı yerinde görülmeyerek işin esasına geçildi.

Anayasanın, "Yönetmelikler", başlıklı 124. maddesinde; başbakanlık, bakanlıklar ve kamu tüzelkişilerinin, kendi görev alanlarını ilgilendiren kanunların ve tüzüklerin uygulanmasını sağlamak üzere ve bunlara aykırı olmamak şartıyla yönetmelikler çıkarabileceği, "Kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları", başlıklı 135. maddesinde de; kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları ve üst kuruluşlarının, belli bir mesleğe mensup olanların müşterek ihtiyaçlarını karşılamak, mesleki faaliyetlerini kolaylaştırmak, mesleğin genel menfaatlere uygun olarak gelişmesini sağlamak, meslek mensuplarının birbirleri ve halk ile olan ilişkilerinde dürüstlüğü ve güveni hakim kılmak üzere meslek disiplini ve ahlakını korumak maksadı ile kanunla kurulan ve organları kendi üyeleri tarafından kanunda gösterilen usullere göre yargı gözetimi altında, gizli oyla seçilen kamu tüzel kişilikleri olduğu, hükmüne yer verilmiştir.

6235 sayılı Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Kanunu'nun Birliğin kuruluş amacının

T.C.
DANIŞTAY
SEKİZİNCİ DAİRE

Esas No : 2014/4425

Karar No : 2018/8584

düzenlendiği 2. maddesinin (b) fıkrasında; mühendislik ve mimarlık mesleği mensuplarının, müşterek ihtiyaçlarını karşılamak, mesleki faaliyetlerini kolaylaştırmak, mesleğin genel menfaatlere uygun olarak gelişmesini sağlamak, meslek mensuplarının birbirleriyle ve halk ile olan ilişkilerinde dürüstlüğü ve güveni hakim kılmak üzere meslek disiplinini ve ahlakını korumak için gerekli gördüğü bütün teşebbüs ve faaliyetlerde bulunmak; (c) bendinde, mühendislik ve mimarlık mesleği mensuplarının, müşterek ihtiyaçlarını karşılamak, mesleki faaliyetlerini kolaylaştırmak, mesleğin genel menfaatlere uygun olarak gelişmesini sağlamak, meslek mensuplarının birbirleriyle ve halk ile olan ilişkilerinde dürüstlüğü ve güveni hâkim kılmak üzere meslek disiplinini ve ahlâkını korumak için gerekli gördüğü bütün teşebbüs ve faaliyetlerde bulunmak, Birliğin başlıca kuruluş amaçları arasında sayılmıştır.

Yukarıda yer alan yasal mevzuat uyarınca kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları arasında yer alan meslek odasının, meslek mensuplarının ve bu mesleki faaliyetten yararlananların karşılıklı hak ve menfaatlerini korumak amacıyla belli bir meslek disiplini sağlamaya yönelik olarak örgütlenmiş olduğu açıktır.

Diğer yandan, 3194 sayılı İmar Kanunu'nun "Planların hazırlanması ve yürürlüğe konulması" başlıklı 8. maddesine 12.07.2013 günlü ve 6495 sayılı Kanun'un 73. maddesi ile eklenen (ı) bendi ile "Harita, plan, etüt ve projeler; idare ve ilgili kanunlarında açıkça belirtilen yetkili kuruluşlar dışında meslek odaları dahil başka bir kurum veya kuruluşun vize veya onayına tabi tutulamaz, tutulması istenemez. Vize veya onay yaptırılmaması ve benzeri nedenlerle müellifler veya bunlara ait kuruluşların büro tescilleri iptal edilemez veya yenilenmesi hiçbir şekilde geciktirilemez. Müelliflerden bu hükmü ortadan kaldıracak şekilde taahhütname talep edilemez." kuralı getirilmiştir.

29.5.2002 tarihli ve 24769 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Şehir Plancıları Odası Serbest Şehircilik Hizmetleri, Büro Tescil, Mesleki Denetim ve En Az Ücret Yönetmeliğinin, "Tanımlar ve Kısaltmalar" başlığı altındaki 4. maddesinin (k) bendinde; Mesleki Denetim Uygulamasının, Meslek ve meslektaş hak ve çıkarlarını korumak, geliştirmek, serbest şehircilik hizmetlerinin yetkili meslek adamlarınca yapılmasını sağlamak, eşit rekabet koşullarını oluşturmak, nitelikli, güvenilir ve yüksek teknik özelliklere sahip, Serbest Şehircilik Bürosu tarafından yapılan, tüm Serbest Şehircilik Hizmetinin Yönetmelik ve ekleri çerçevesinde, Oda tarafından incelenmesi, denetlenmesi ve bunların kayıtlarının tutulması

işlemini, (p) maddesinde ise mesleki denetim ücretinin Serbest Şehircilik Bürosunun Serbest

T.C.
DANIŞTAY
SEKİZİNCİ DAİRE

Esas No : 2014/4425

Karar No : 2018/8584

Şehircilik Hizmetlerinin denetimi karşılığı olarak ödediği ücretini ifade ettiği düzenlemesine yer verilmiştir.

Yine aynı Yönetmeliğin "**Tescil Yenileme**" başlıklı **değişik 8. maddesinde**; Serbest Şehircilik Bürosu, Oda tarafından farklı bir tarih verilmediği sürece her yıl Ocak ayı sonuna kadar tescil yenileme ücretini ödeyerek, tescil yenileme için Odaya başvurmak zorundadır. Tescil yenileme başvurusu, bir önceki yıla ait tamamlanan ve devam eden Serbest Şehircilik Hizmetlerine ait bilgilerin yer aldığı Tescil Yenileme Formu ile yapılır. Formda yer alan bilgiler bu aşamada yıl içinde serbest şehircilik hizmetleri için kesilmiş fatura veya serbest meslek makbuzları ile karşılaştırılarak kontrol edilir. Tescil yenileme başvurularında vergi mükellefi olduğuna dair belgenin yanı sıra şirketlerde; son ortaklık durumunu gösteren belge ve şirket ana sözleşmesinde herhangi bir değişiklik yapılmışsa, değişikliğin yayınlandığı Ticaret Sicil Gazetesi de Odaya iletilir. Serbest Şehircilik Bürosu tarafından yapılan işlere ilişkin yapılan kontrollerde ortaya çıkan veya çeşitli nedenlerle oluştuğu belirlenen Mesleki Denetim Uygulaması ücret farklarının bu aşamada ödenmesi zorunludur. Yıl içinde kayıt ve tescil koşullarını yitirdiği belirlenen Serbest Şehircilik Bürosunun tescil yenileme işlemi yapılmaz. (Değişik fıkra: 01/07/2012 - 28340 S.R.G. Yön./2. md.) Tescil yenileme işlemi, Büro Kayıt Belgesi üzerinde yıllık onama işlemi yapılarak tamamlanır. Süresi içinde tescil yenileme işlemi yaptırmayan serbest şehircilik bürosunun tescil yenileme ücreti; ilk ay için iki katı, sonraki aylar için kanuni gecikme zammı eklenerek tahsil edilir. (Ek fıkra: 01/07/2012 - 28340 S.R.G. Yön./2. md.) Tescil yenileme için Odaya iletilen bilgi ve belgelerde eksikliklerin bulunduğu saptanması durumunda, serbest şehircilik bürosu eksikliklerin tamamlanması için uyarılır. Eksikliklerin verilen süre içinde giderilmemesi durumunda, tescil kaydı dondurulur.", düzenlemesine yer verilmiş, "**Mesleki Denetim Uygulaması**" başlıklı **değişik 14. maddesinde**; Serbest Şehircilik Bürosu yaptığı veya yaptırdığı, en az ücretleri belirlenmiş Serbest Şehircilik Hizmeti kapsamındaki her türden proje ve ekleri ile ilgili dokümanları, Odaya vererek Mesleki Denetim Uygulamasından geçirmek ve uygunluk sağlamak zorundadır." hükmünü taşımaktayken, mesleki denetim uygulaması ilkelerinin belirlenmesine ilişkin **15. maddesinin değişik 1. fıkrasında**; Serbest Şehircilik Hizmeti, bu Yönetmelik ve bu Yönetmeliğe göre düzenlenecek Yönerge, Form, En Az Ücret Tablosu ve benzeri belgeler çerçevesinde incelemeye alınır. Mesleki Denetim Uygulaması, Serbest Şehircilik Hizmetinin bu Yönetmelik hükümlerince kayıt ve tescilini yaptırmış Serbest

T.C.
DANIŞTAY
SEKİZİNCİ DAİRE
Esas No : 2014/4425
Karar No : 2018/8584

Şehircilik Bürosu ve Yetkili Serbest Şehircilerce ve En Az Ücret Tablosuna uygun olarak gerçekleştirilip gerçekleştirilmediğine ilişkin olarak yapılır.", "Mesleki Denetim Uygulamasının Yapılma Aşaması" başlıklı değişik **16. maddesinde**; Mesleki Denetim Uygulaması, Serbest Şehircilik Hizmetinin onaylanmak üzere ilgili idareye sunulmadan önce yaptırılır.

Yaptıkları Serbest Şehircilik Hizmetini süresi içinde Mesleki Denetim Uygulamasına getirmeyen, Mesleki Denetim Uygulaması aşamasında kasıtlı olarak yanıltıcı bilgi ve belge veren ve bu Yönetmelik doğrultusunda düzenlenecek en az ücret tablosuna uymayan Serbest Şehircilik Büroları yazılı olarak uyarılırlar. 15 gün içinde eksiklik ve yanlışlık düzeltilmezse Serbest Şehircilik Bürosunun tescilleri üç ay süre ile iptal edilir. Tekrarı halinde her tekrar için iptal süresi ikişer ay uzatılarak uygulanır. Yönetim Kurulu bu durumda Yetkili Serbest Şehirciyi Onur Kuruluna sevk eder.", "**Mesleki Denetim Uygulamasının Onay İçeriği**" başlıklı değişik **17. maddesinde**, Serbest Şehircilik Hizmeti kapsamında gerçekleştirilen Mesleki Denetim Uygulaması işlemi görülmüştür ibaresinin, Oda mührü ve yetkili kişinin imzasının dokümanlar üzerinde bulunmasıyla veya Mesleki Denetim Uygulaması yapıldığına ilişkin, bir belge ile belirtilir. Bu işlem, içeriğin denetlenmesi ve onaylanması anlamını taşımaz., "**Mesleki Denetim Uygulaması Ücretinin Belirlenmesi**" başlıklı değişik **18. maddesinde** ise; Serbest şehircilik hizmetlerine yönelik mesleki denetim uygulaması ücretleri, Oda Yönetim Kurulu tarafından her yıl en az bir kez maktu ücretler olarak belirlenerek üyelere internet ortamında duyurulur.

Kamu İhale Kanunu çerçevesinde üstlenilen serbest şehircilik hizmetlerinin ve işverenle yapılarak 30 gün içinde Odaya bildirilen sözleşmelere göre yapılan serbest şehircilik hizmetlerinin mesleki denetim ücreti sözleşme tarihinde geçerli olan maktu ücrete göre hesaplanır.

Serbest Şehircilik Bürosunun yaptığı Mesleki Denetim Uygulaması kapsamındaki Serbest Şehircilik Hizmetlerini Mesleki Denetim Uygulamasından geçirmedeği veya usulsüz geçirdiği saptanırsa, Serbest Şehircilik Bürosundan o işin mesleki denetim ücreti, usulsüzlüğün saptandığı tarihte geçerli olan mesleki denetim ücreti iki ile çarpılarak alınır.

Tahakkuk ettirildiği tarihten sonra süresi içinde ödenmeyen Mesleki Denetim Uygulaması ücretleri yasal gecikme zammı ile birlikte alınır." düzenlemelerine yer verilmiştir.

T.C.
DANIŞTAY
SEKİZİNCİ DAİRE
Esas No : 2014/4425
Karar No : 2018/8584

Dava dosyasının incelenmesinden, serbest şehircilik bürosu olarak faaliyet gösteren davacı şirket adına davalı Oda tarafından 28.03.2014 tarih ve [REDACTED] sıra nolu tahakkuk fişi ile mesleki denetim ücreti olarak [REDACTED] tahakkuk ettirilmesi üzerine söz konusu işlem ile bu işleme dayanak olan TMMOB Şehir Plancıları Odası Serbest Şehircilik Hizmetleri, Büro Tescil, Mesleki Denetim ve En Az Ücret Yönetmeliği'nin 8., 14. ve 15. maddesinin ilk fıkrası ile 16., 17. ve 18. maddelerinin iptali istemiyle bakılmakta olan işbu davanın açıldığı anlaşılmaktadır.

Dava konusu Yönetmelik maddelerinin iptal isteminin incelenmesi;

Yukarıda belirtilen 6235 sayılı Yasa'nın 2. maddesinin (b) bendi uyarınca, meslek odaları, meslek mensuplarının, müşterek ihtiyaçlarını karşılamak, mesleki faaliyetlerini kolaylaştırmak, mesleğin genel menfaatlere uygun olarak gelişmesini sağlamak üzere meslek disiplini ve ahlakını korumak için gerekli gördüğü bir takım kurallar koyma yetkisine sahiptir.

Bu bağlamda, Yasada belirtilen bu amaçlara hizmet etmek üzere, meslek odasının meslek mensuplarına yönelik mesleki denetim yapılabilmesi mümkün ise de, bu denetimin, meslek mensubunun sunduğu hizmetin içeriğinin denetlenmesi, yahut meslek mensubunun yeterliliğinin denetlenmesi niteliğinde olmayıp, meslek mensubunca bulundurulması gerekli bazı belge ve bilgilerin bulundurulup bulundurulmadığı, meslek mensubunun Oda üyelik kaydının bulunup bulunmadığı, kısıtlılığının olup olmadığı, bürosunun tescilini yaptırıp yaptırmadığı gibi mesleki disiplini sağlamaya yönelik şekli bir denetim olarak anlaşılması ve uygulanması gerekmektedir.

Yönetmeliğin 15. maddesinde, mesleki denetim uygulamasının, serbest şehircilik hizmetlerinin bu Yönetmelik hükümlerince kayıt ve tescilini yaptırmış Serbest Şehircilik Bürosu ve Yetkili Serbest Şehircilerce ve En Az Ücret Tablosuna uygun olarak gerçekleştirilip gerçekleştirilmediğine ilişkin olarak yapılacağı ifade edilmiş, dosyada yer alan örnek serbest şehircilik bürosu mesleki denetim bilgi formu ve büro tescil belgelerinde de yalnızca bu yönlerden bir inceleme yapıldığı, *bu haliyle yapılan denetimin, meslek mensubunun sunduğu hizmetin içeriğinin denetlenmesi, yahut meslek mensubunun yeterliliğinin denetlenmesi niteliğinde olmadığı* anlaşılmaktadır.

Bu durum göz önünde bulundurulduğunda; dava konusu Yönetmeliğin 14. ve 15. maddesinin ilk fıkrası ile 16., 17. maddelerinde hukuka aykırılık bulunmadığı sonucuna varılmaktadır.

Yönetmeliğin dava konusu edilen bir diğer maddesi olan ve yukarıda metnine yer verilen 18. maddesinde de, Odaca yapılacak mesleki denetim karşılığı ücret alınacağı ve alınacak bu ücretin, Oda Yönetim Kurulu tarafından maktu ücret olarak belirleneceği kurala bağlanmış olup; 6235 sayılı Yasa'nın yukarıda belirtilen 32. maddesinin (c) bendi göz önüne alındığında, mesleki denetim ücretinin yasal dayanağının bulunduğu görülmektedir.

Davacı tarafından, 3194 sayılı İmar Kanunu'nun 8. maddesinin (ı) bendinde yapılan düzenleme ile dava konusu Yönetmelik hükümlerinin birbiriyle çeliştiği, planların onaylanmadan önce meslek odası onayına sunulma zorunluluğunun 3194 sayılı Kanun'da yer alan "benzeri nedenler" kapsamında olup, vize ve onay sonucunu doğurduğundan iptal isteminde bulunulmakta ise de, söz konusu düzenlemenin yapının ruhsata bağlanmasına ilişkin usul ve esaslara ilişkin olarak, ruhsat verilmesi sırasında projelerin meslek odalarının vize veya onayına tabi tutulamayacağına ilişkin olduğu, bu düzenlemenin esasen yapının ruhsatlandırılması öncesi vize ve onay şartını ortadan kaldırdığı, ancak bu düzenlemenin meslek odası ile üyesi arasındaki mesleki denetime sunma yükümlülüğünün bertarafı anlamına gelmeyeceği, meslek odası ve üyeleri arasındaki hukuki duruma ilişkin olmadığı, farklı alanlardaki farklı düzenlemelere ilişkin olduğu sonucuna varılarak davacının iddiası yerinde görülmemiştir.

Ayrıca, davacı tarafından, zaten her iş için 25 TL karşılığında alınan büro tescil belgesinde de, büro tescilinin olup olmadığı, yetkili şehir plancısı olup olmadığına bakıldığı, dolayısıyla davalı idarenin mesleki denetim amacı olarak bildirdiği hususlar için, mesleki denetime gerek olmadığı, büro tescil belgesinin de bu amacı gerçekleştirebilecek nitelikte olduğu belirtilmektedir. Yönetmeliğin 4. maddesinin (ı) bendinde, Büro Tescil Belgesinin Serbest Şehircilik Bürosunun Serbest Şehircilik Hizmetini yapmaya yetkili olduğunu belirten, ücret karşılığı verilen, Yetkili Serbest Şehircisinin isminin, belgenin geçerlilik süresinin, hangi makama, ne için verildiğinin de üzerinde yazılı olduğu belgeyi ifade edeceği düzenlenmiş, Yönetmeliğin 11. maddesinde de serbest şehircilik bürosunun ihalelerde verdiği her teklife yeni tarihli ve geçerli Büro Tescil Belgesi eklemek zorunda olduğu, aksi davranışta bulunanların Büro Tescil Belgesi ücretinin iki katı bedel ödeyeceği düzenlenmiştir. Yönetmeliğin 4. maddesinin (ı) bendinde ise, mesleki denetim uygulaması, meslek ve

meslektaş hak ve çıkarlarını korumak, geliştirmek, serbest şehircilik hizmetlerinin yetkili meslek adamlarınca yapılmasını sağlamak, eşit rekabet koşullarını oluşturmak, nitelikli, güvenilir ve yüksek teknik özelliklere sahip, Serbest Şehircilik Bürosu tarafından yapılan, tüm Serbest Şehircilik Hizmetinin Yönetmelik ve ekleri çerçevesinde, Oda tarafından incelenmesi, denetlenmesi ve bunların kayıtlarının tutulması işlemini ifade edeceği düzenlenmiştir. Anılan düzenlemeler de dikkate alındığında, mesleki denetim uygulaması içinde her ne kadar büro tescil belgesinde yazılı olan bazı tespitler yer alsa da, farklı düzenlemeler olduğu görülmektedir.

Bu durumda; Odaca yapılacak mesleki denetimin ne şekilde olacağını ve karşılığında mesleki denetim ücreti alınacağını öngören Yönetmeliğin dava konusu maddelerinde hukuka aykırılık bulunmamaktadır.

Davacı hakkında mesleki denetim ücreti tahakkuk ettirilmesine ilişkin işlemin iptal isteminin incelenmesi;

Benimsenen denetim, proje ücretine hak kazanılmadan yapılan mesleki bir incelemeyle sınırlı olduğundan ve peşin alındığından, işin niteliği gereği maktu alınması gerekmektedir. Mesleki denetim içerik incelemesi olmayıp şekli bir denetim olduğundan mesleki denetimin gerekleri ve sınırları gözönünde tutulmadan peşin ödeme yapılmak üzere nisbi ücret belirlenmemelidir. Büyüklük, alan, bedel gibi kıstaslar esas alınarak belirlenen ücret mesleki denetimin içerik yönünden değerlendirmesini gerekli kılmaktadır. Benimsenen denetimin ise bu hususlara bağlı olmaksızın, biçimsel bir değerlendirmeyi içermesi gerekmektedir. Dava konusu Yönetmeliğin 18. maddesinde de mesleki denetim uygulama ücretlerinin maktu olarak belirleneceği düzenlenmiştir. Dolayısıyla ilgili yönetmelik maddesinde maktu olarak belirleneceği öngörülen bedelin, meslekî faaliyetlerin yerine getirilmesini zorlaştırabilecek nitelikte yüksek miktarda da belirlenmemesi gerekmektedir. Dava konusu işlem tarihinde yürürlükte olan tarifede ise, mesleki denetim uygulama ücretlerinin maktu olarak belirlendiği ve bu tarife esas alınarak davacı hakkında mesleki denetim ücreti tahakkuk ettirildiği anlaşılmakta olup, dava konusu bireysel işlemde de hukuka aykırılık bulunmamaktadır.

Açıklanan nedenlerle,

1 - Davanın reddine,

T.C.
DANIŞTAY
SEKİZİNCİ DAİRE
Esas No : 2014/4425
Karar No : 2018/8584

2 - Aşağıda dökümü yapılan [REDACTED] TL yargılama giderinin davacı üzerinde bırakılmasına ve Avukatlık Asgari Ücret Tarifesi'ne göre belirlenen [REDACTED] TL vekalet ücretinin davacıdan alınarak davalı idareye verilmesine, müdahilin yaptığı yargılama giderlerinin üzerinde bırakılmasına, posta gider avansından artan kısmın kararın kesinleşmesinden sonra istemi halinde davacıya iadesine,

3- Bu kararın tebliğ tarihini izleyen 30 (otuz) gün içerisinde, Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulu'na temyiz yolu açık olmak üzere, 18/12/2018 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye	Üye
Yüksel	Ali İhsan	Ahmet Yahya	Yücel	Tülay
ÖZTÜRK	ŞAHİN	ÖZDEMİR	BULMUŞ	BULGURCU

YARGILAMA GİDERLERİ:

Harçlar	[REDACTED]
Posta Gideri	[REDACTED]
Toplam	[REDACTED]